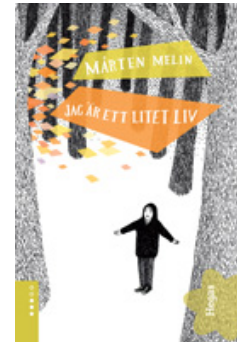

VT 2021 Vi läser och skriver poesi; förskoleklass till årskurs 9 i Mullsjö kommuns skolor.

Poesi passar så bra för barn att skriva! Det är lätt, det går fort och ändå går det att säga hur mycket som helst. För en dikt kan se ut hursomhelst, man behöver inte följa några regler alls! /MÅRTEN MELIN, POET

Hur kan vi arbeta med poesi?

När?

Här kommer idéer om hur vi kan arbeta med poesi, året om. Bra att veta: Varje år den 21 mars är det Världspoesidagen, World Poetry Day instiftat av Unesco. Vi kan fira Världspoesidagen på måndagen den 22 mars. Innehållet passar bra ihop med att också Rocka sockorna, då vi manifesterar ”Olika är bra”. Vi kan läsa och skriva poesi under en längre tid i samband med denna dag, så som det passar varje klass och arbetslag.

Hur?

För att få en känsla för vad poesi är, är det toppen att starta med att eleverna får lyssna på och läsa flera dikter tillsammans, förslagsvis i början på varje lektion under ett par veckor, eller längre tid. Vi högläser dikter, känner rytmen tillsammans, hänger upp dem i klassrummet. Ett förslag är ”**Dikttoppen**”, då man röstar fram veckans vinnande dikt.

Eleverna kan ju skriva dikt om precis vad som helst, om något man har läst, upplevt eller kopplat till fakta i något ämne. Man kan också härma en dikt och byta ut ord i en dikt. Se fler förslag här nedan.

En idé är att arbeta med poesi utifrån de 17 globala målen; **Sustainable poetry**. Eleverna får skapa en dikt som kopplas ihop med ett eller flera av [FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling](#).

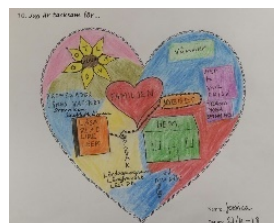
Andra länkar

- <https://sustainablepoetry.se/inspiration-hallbar-utveckling>
- <https://sustainablepoetry.se/om-projektet> där du kan läsa mer om tanken att koppla poesi till de globala målen
- <https://sustainablepoetry.se/2020/10/18/det-kommer-berora-oss-alla> ett exempel från Mullsjö

Inspiration och idéer om att skriva dikt

1. Dikter med en upprepning av ett eller flera ord i början av varje rad, **en anafor**. De startorden kan till exempel hämtas från en text eller en annan dikt
2. Två eller flera ord efter varandra eller nära efter varandra börjar på samma bokstav eller ljud, **en alliteration**.
3. Samla ord du gillar inom ett område. Stryk under orden du gillar extra mycket och upprepa dem i dikten. Starta och avsluta med samma ord. Känn rytmen. Illustrera.
4. **Heartmaps** är ett sätt att samla sina tankar i ett stort hjärta, utifrån en startmening som skrivs utanför hjärtat. Olika är bra... Jag blir glad när... Jag är tacksam för... Det här vill jag förändra... Tankarna som kommer upp skrivs i hjärtat. Innehållet i hjärtkartan kan sedan bearbetas till en dikt.

Bläddra i boken [Heartmaps](#).

Vad är heartmaps? Se en kort film:

<https://www.facebook.com/noklaromedelak46/videos/1280546475379789/?ref=tahoe>

Se förslag på en lektion utifrån en heartmap:

<https://lektionsbanken.se/lektioner/heartmaps-skriva-dikter>

5. **Länkdikter**; Sista ordet i varje rad blir det första ordet i nästa rad.

Min katt är snäll och svart

Svart som natten

Natten med måne och stjärnor

6. **Cirkeldikt** – Första och sista raden är likadan.

Jag vill att du ska se mig

Jag vill gärna leka med dig

Du är snäll och fin

Jag vill att du ska se mig

7. I lärarhandledningen "[Livsviktig poesi](#)" av Josef Sahlin kan vi hämta inspiration och kunskap om flera olika sorters dikter.
8. Dikter som är resultatet av att man skurit ner orden i en berättelse:
<http://skrivarkulan.blogspot.com/2006/02/frsta-dikterna.html>
9. **Black out poetry** i engelskan:

- <https://miasklassrum.wordpress.com/2015/05/29/blackout-poetry-poesi-som-engagerar>

Black out poetry i svenskan:

- <https://www.youtube.com/embed/S3inslyoUb4?feature=oembed>
- <https://tidningengrundskolan.se/kreativt-klassrum-med-blackout-poetry>

10. **Cut up poesi**, ett sätt att skapa dikt av ord som redan finns. Läs mer här, ett exempel från årskurs 9 <https://oppetklassrum.wordpress.com/2016/04/21/cut-up-poesi/>
11. **SNÖ: Låna författarnas ordrika beskrivningar och skriv något eget**
<http://korlingsord.se/archives/44911>
12. **Fakta före dikten, se Anne-Marie Körlings idé**. Vi kan inspireras av Anne-Maries exempel om "Ängen" som kan appliceras på andra teman.
13. **En droppe regn på min hand...** en regndikt, idé A-M Körling:
<http://korlingsord.se/archives/31737>

14. Enkla snabbskrivna dikter med 11 ord, så kallade **elvlingar**. De kan göras i alla åldrar.

Se exempel här på olika versioner:

- <https://www.barnensbibliotek.se/Skriv/Elvingar/tabid/1152/Default.aspx>
- <https://camillajoensson.wordpress.com/2015/04/22/supersnabba-dikter>
- <http://lillaskolbiblioteksbloggen.blogspot.com/2017/03/svart-liten-spindel-poesidag-i-arskurs-3.html>
- <http://skrivarkulan.blogspot.com/2006/02/elvlingar.html>

15. **Bokryggspoesi eller boktitelpoesi**. Låt eleverna välja ut några titlar på böcker med hjälp av böckernas bokryggar. Titlarna blir till en dikt. Tag kort på bokryggarna lagda i den ordning som dikten ska läsas.

16. **Så här jobbade Sandra Gunnarsson i årkurs 4 till 6, med kollegor VT19:**

- Start för att skapa inspiration: Youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=UuMg-akvA-g>
(Björn Gustavsson läser dikt i mellanakten på Melodifestivalen)
- John Lundvik; To late for Love. Är det en dikt?
- Vi skriver Blackout poetry utifrån vår högläsningsbok.
- Vi läser olika typer av dikter och analyserar form och innehåll (dikter som rimmar, dikter med upprepningar, poetiska texter i obunden form och ev. Haikudikter)
- För att utveckla elevernas målande språk arbetar vi med metaforer och liknelser
- Eleverna skriver egna upprepningsdikter utifrån poesihjärtan.
- Eleverna skriver egna dikter i valfri form utifrån poesihjärtan.
- Nu är det dags att framföra sin egen eller någon annans dikt. Innan de framför tittar vi på olika exempel på youtube hur dikter kan framföras och tränar så klar.
- Förhoppningsvis hinner vi också koda dikter på datorn.
<http://fabelmakaren.se/2019/03/15/koda-i-sprakundervisningen>

17. Här är ett reportage från åk 4 i Piteå, om deras arbete med poesi:

<https://www.pt.se/barn/diktbok-ska-locka-till-lasning-8796423.aspx>

Mårten Melins bok; **Jag är ett litet liv**: Den handlar om vänskap, känslor, hamstrar och hundar.

18. **Måla på dikten! Läs om idén på:**

<http://korlingsord.se/archives/21720>

Valet av text kan vara en dikt. Eleverna målar på dikten, effektfullt!

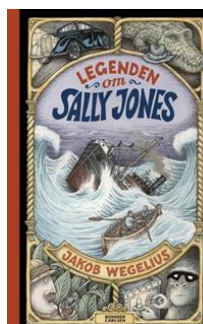
19. **Läraren Sara Persson ger goda råd om att arbeta med poesi tillsammans med nyanlända elever:** <https://tidningengrundskolan.se/poesin-oppnar-spraket>

20. **Läraren Jessica Mellgren arbetar mycket med poesi.** Här är flera tankar för inspiration. Sök gärna vidare på hennes blogg för fler exempel. Skriv poesi eller dikt i sökrutan, så kommer flera inlägg upp:

<https://jessicamellgrenblog.wordpress.com/2018/12/12/poesins-mojligheter>

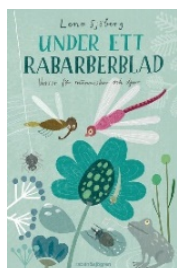
21. **Sally Jones i diktform av Jessica Mellgren:**

<https://jessicamellgrenblog.wordpress.com>

22. Poesiböcker för alla åldrar:

- Maria Nilsson Thore: Livet på en pinne, En egen flock med flera
- Lena Sjöberg: Flera titlar bland annat Nattvisa, I huset där jag bor, Min syster är ett spöke, Brevet från mig.

- Hanna Lundström: Rassel prassel poesi med flera. Rassel, prassel, puss.
- Märten Melin: Att vara eller inte vara, Min längtan kvar, Jag är ett litet liv med flera.
- Emma och Lisen Adbåge: Halsen rapar hjärtat slår, FOLK främlingar och vänner – nå du kanske känner! [Här](#) finns dikter som sånger på youtube.
- Barbro Lindgren: Gröngölingen är på väg finns i **”Berättelser och dikter”** – läsebok i NO/SO – PULS, Natur och Kultur. Här finns flera dikter som kan kopplas till innehållet i NO och SO i framför allt årskurs 1 till 3.

23. Böcker om att skriva poesi

- [Guide till att läsa och skriva poesi](#) av Jenny Edvardsson
- [”Konsten att skriva dikter”](#) en handbok för nybörjare av Mikhael Mikalides

